

Poradnik gimnazjalisty

Plastyka

Drogi Gimnazjalisto! Sztuka jest wszechobecna, z jej wytworami spotykasz się na lekcjach w szkole, na wycieczkach, w domu, kiedy obcujesz z książką lub gdy przeglądasz strony Internetu. Nie wszystkie zjawiska z dziedziny sztuki są dla Ciebie zrozumiałe. Chciałabym w możliwie prosty i zrozumiały sposób pomóc Ci rozpoznawać style w architekturze, przybliżyć zagadnienia z teorii plastyki. Wiedza ta może przydać Ci się na egzaminie końcowym w klasie trzeciej.

Style w architekturze.

Są pewne zewnętrzne elementy architektoniczne budynków, dzięki którym z łatwością można rozpoznać styl, w którym zostały zbudowane.

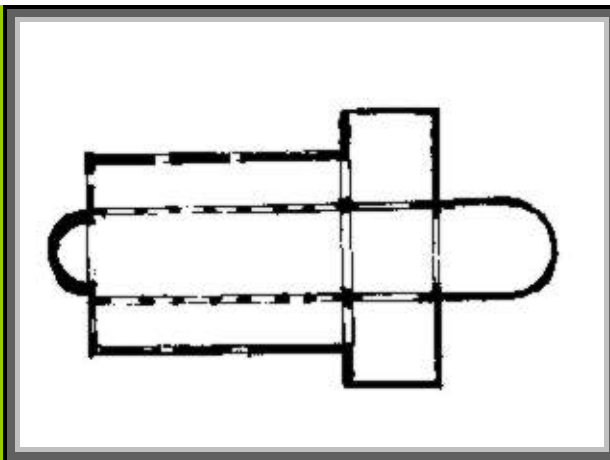
Styl romański XI – XII w. w wielu ośrodkach do XIII w. .

Grube mury, geometryczne kształty budowli, małe okna to cechy bardzo charakterystyczne dla tego stylu.

Kraków. Rotunda NMP. Na Wawelu rekonstrukcja.

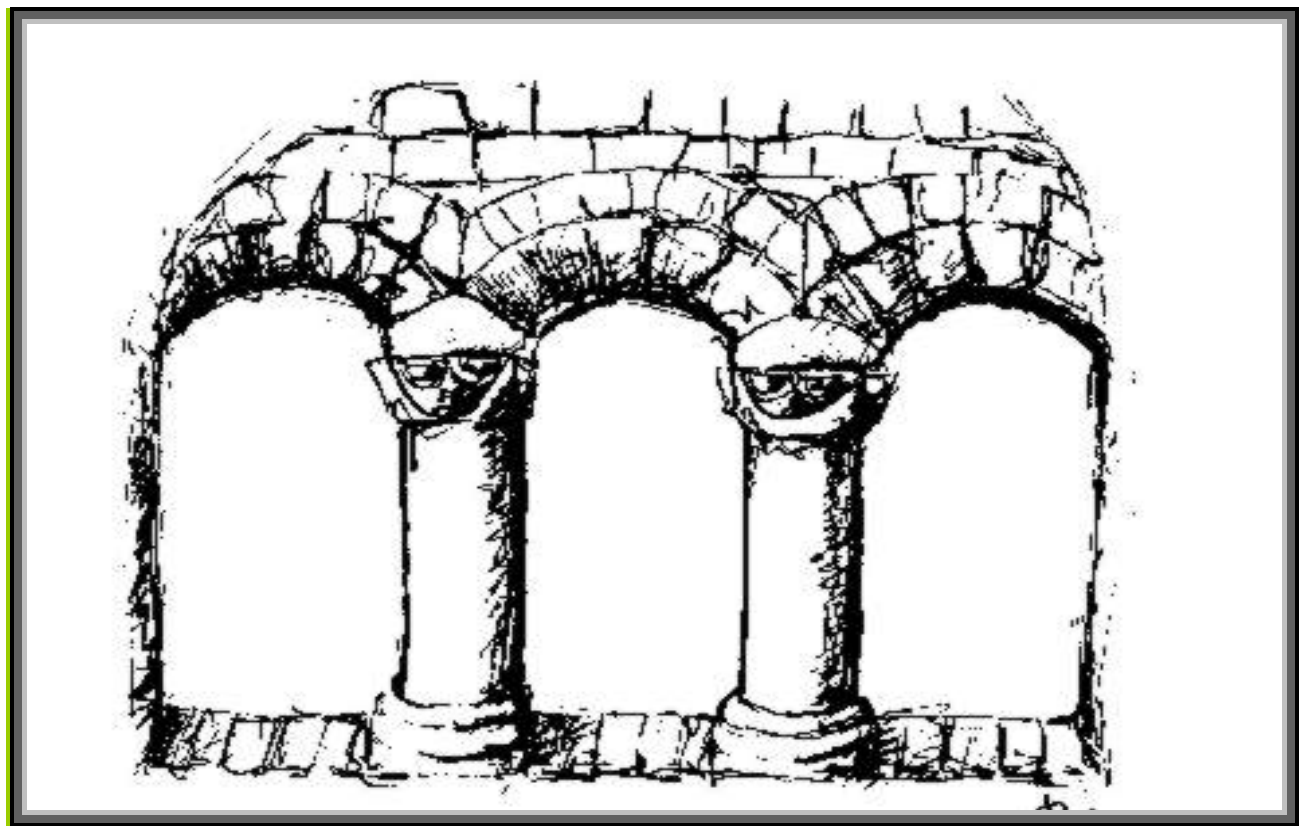
Rotunda to budowla na planie koła, kryta kopułą. Romańskie kościoły jednak najczęściej budowano na **planie krzyża łacińskiego**

Schemat rzutu poziomego kościoła romańskiego.

Bardzo charakterystyczne jest **okno** pojedyncze zakończone u góry **półkoliście**.

Romańskie okno potrójne to **triforium**, podwójne nazywają się **biforia** a poczwórne **quadriforia**.

Portal to opracowanie architektoniczne i rzeźbiarskie drzwi wejściowych. Romański łatwo można rozpoznać po **półkolistym polu** zwanym **tympanonem** nad wejściem.